

Marginalia
w książce dawnej i współczesnej

Prace Naukowe

Uniwersytetu Śląskiego
w Katowicach
nr 3856

Marginalia w książce dawnej i współczesnej

pod redakcją
Bożeny Mazurkowej

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego • Katowice 2019

[Kup książkę](#)

Redaktor serii: Historia Literatury Polskiej
Marek Piechota

Recenzent
Krzysztof Obremski

Spis treści

O kulturowych i komunikacyjnych aspektach marginaliów uwag kilka	7
Mariusz Leńczuk	
Marginalia rękopiśmienne z XV wieku. Wezwania i westchnienia	15
Rafał Wójcik	
Typologia zapisków o poznańskiej proveniencji w kalendarzach wielo- rocznych z XVI wieku. Rekonesans	35
Clarinda E. Calma	
Zapiski studenckie Mikołaja Kopernika w <i>Super feudis...</i> (1498) Jacoba de Alvarottis	65
Janusz S. Gruchała	
Dawid objaśniony. Marginalia w <i>Psalterzu</i> Jakuba Lubelczyka z 1558 roku	79
Anna Kochan	
Rola marginaliów w <i>Postępku prawa czartowskiego...</i>	101
Aleksandra Oszczęda	
Noty marginesowe jako obiekt badań filologicznych i argument atrybucyj- ny. Przypadek Macieja Strykowskiego	119
Izabela Wienczek-Sielska	
Epigramaty Johna Owena jako rękopiśmienne sentencje pod piórem jezuity Andrzeja Obrembskiego	143

Piotr Borek	
Nad rękopiśmiennymi wariantami „Płaczu grobowego na sławnej pamięci... Stanisława Żółkiewskiego...” (1621)	187
Mariola Jarczykowa	
Ręka sekretarza Radziwiłłów birżańskich: marginalia Piotra Kochlewskiego	221
Anna Nowicka-Struska	
Rękopisy karmelitanek bosych w XVII i XVIII wieku. Ekspresja artystyczna i sztuka pisanie	245
Monika Żeromska-Ciesielska, Tomasz Ciesielski	
Marginalia w księgach sądowych grodzkich i ziemskich Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII i XVIII wieku. Prolegomena	279
Michał Bajer	
<i>Fedra</i> dla Antoniny Hoffmannowej. Adnotowany egzemplarz tragedii Jeana Racine’a z 1873 roku	305
Spis ilustracji	331
Indeks osobowy	347

Indeks osobowy

- A**dam Paulini z Pobiedzisk 39, 40, 43,
45, 48, 54, 62, 64, 332
Adamczyk Maria 102, 116
Adelung Johann Christoph 147, 183
Agnieszka Kornelia od Jezusa 257, 258,
259
Agnieszka od Jezusa Baranka 252
Agrippa von Nettesheim Heinrich Cor-
nelius 111
Alan z Lille 103
Albert Wielki (Albertus Magnus), św.
66, 109, 112
Albert von Orlamünde (Albertus de Or-
lamunde) 332
Alciatus Andreas (Andrea Alciato) 154
Aleksander III zw. Wielkim, król mace-
doński 102, 129, 130
Aleksander z Afrodyzji (Alexander Aph-
rodisiensis, Aphrodisias) 175
Aleksandrowska Elżbieta 156, 183
Alembert Jean le Ronde d' 147, 183
Alvarottis Jacobus de, Alvarotus Iacobus
(Jacopo Alvarotto) 65, 68, 69–71, 72–
73, 75, 76, 77, 78, 335–336
Andrzej od Jezusa 274, 344
Anna od Jezusa (właśc. Jadwiga Stobień-
ska) 266, 273, 342
Antanavičius Darius 137
Antigonus II Gonatas (Antigonos Gona-
tas), król macedoński 121
Anzelm, św. 104, 109–110
Apolloniusz z Chalkedonu 130–131
Archytas z Tarentu 113
Arciszewski Krzysztof 236
Arruns Tarquinius 235
Arystoteles (Aristoteles) 112, 158, 159,
175, 176, 312
Arystyp z Cyreny 134, 136, 337
Astor Diego de 256
Attalus (Attalos) I Soter, król Pergamonu
130–131
Audoenus, Audoenus Ioannes zob. Owen
John
Augustyn z Hippony (Aurelius Augusti-
nus), św. 21, 32, 109, 110, 127, 171, 182
Augustyniak Urszula 222, 223, 225, 232,
237–238, 241, 242
Babicki Władysław 245, 275
Baby Hélène 313, 328
Baglioni Paolo 312, 327
Bajer Michał 305, 322, 328, 329
Bajor Agnieszka 81
Balaam, Bileam, prorok 114
Balzer Oswald 279, 281, 282, 285–286, 300
Baptista de Sancto Blasio 66, 76, 77, 78,
335, 336
Baptista Montuanus (Battista Spagnoli),
bł. 179
Baran Alina 188, 218

- Barbatius Andreas (Andrea de Barbatia) 66
 Bartnicka Kalina 149, 182
 Bartoszewicz Jakub 163, 184
 Barycki Piotr 15, 33
 Bavarus Ioannes 37
 Bazylik Cyprian 83, 98, 101
 Beal Peter 252, 275
 Beckenhaub Iohannes (Johann) 66
 Bembo Pietro (Petrus Bambus) 162, 163, 176, 337
 Benda Feliks 306, 310
 Bendówna Henryka 306
 Benedykt, św. 25
 Bernalius Bernardinus 66
 Bernhardt Sara 322
 Bersohn Mathias 245, 275
 Besala Jerzy 194, 218
 Bias z Priene 131, 132, 133, 165, 338
 Biedrzycka Agnieszka 133, 140
 Bielak Alicja 162, 183
 Bielecka Janina 280, 281, 282, 300
 Bielski Marcin 164
 Bieńkowska Barbara 160, 183, 245, 277
 Bieńkowski Tadeusz 84, 99, 125, 140, 149, 182
 Biernat, panicz 18
 Birckman(n) Arnold (Arnoldus Birckman-nus) 39, 62, 333, 334, 335
 Birkenmajer Aleksander 40, 245, 246, 275
 Birkenmajer Aleksandra 245, 275
 Birkenmajer Ludwik 40
 Biskup Marian 67
 Blair Ann 73, 76, 126, 140
 Blum Michael 89, 98, 337
 Bobowski Mikołaj 22, 32
 Boccaccio Giovanni 104
 Bocian Kazimierz 149
 Bock Michael 83
 Bohonos Maria 120
 Boksza Paweł 152
 Bokszczanin Maria 248, 275
 Bonifacio Jan Bernard 40, 63
 Borawska Teresa 65, 66, 67, 76, 77, 78
 Borek Piotr 9, 36, 63, 187, 218, 219, 258, 277, 338
 Borkowska Małgorzata 248, 276
 Borkowska-Rychlewska Alina 313, 327
 Boron Robert de 104
 Borowiec Karolina 17, 33
 Borowski Andrzej 248, 276
 Borowski Władysław 99
 Borzymowski Dawid 225
 Boscho Ioannes Andreas de 66, 76, 335, 336
 Brayman Hackel Heidi 40–41, 63
 Briasson Antoine-Claude 147, 183
 Brożek Jan 155, 183
 Brückner Aleksander 15, 16, 19, 20, 32–33, 82, 83–84, 99, 293, 300
 Brutus (Marcus Iunius Brutus) 102
 Bruyn Lucy de 104, 116
 Brzozowski Grzegorz 288
 Brzozowski Kazimierz 288
 Brzozowski Mikołaj 288
 Buchwald-Pelcowa Paulina 151, 183
 Buczyński Stanisław 223, 230
 Bugenhagen Jan 90
 Bujanda Jesús Martínez de 157, 183
 Buszewicz Elwira 156, 183
 Butrio Antonio (Antonius) de 66, 67
 Bystroń Jan Stanisław 290, 292, 300
 Calenius Gerwinus 179, 180, 338
 Calepino Ambrogio (Ambrosius Calepi-nus) 147, 184
 Calma Clarinda E. 65, 66, 77, 78, 335
 Cambro-Britanus zob. Owen John
 Cardelle de Hartmann Carmen 104, 105, 116
 Carelli Giovanni Battista (Ioannes Baptista Carellius) 37, 39, 60, 62, 333–334, 335
 Carpenter Pierre 147, 183
 Casoubon Isaac 74, 77
 Cavallo Guglielmo 127, 140
 Cecylia Teresa od Ofiarowania N.M.P. (właśc. Anna Petronela Zacherlanka) 257–258, 259
 Cezary Franciszek (Franciscus Cesarius) 144, 183
 Cezar (Caius Julius Caesar), dyktator rzymski 129

- Chachaj Marian 229, 242
 Chapelain Jean 319, 327
 Chartier Roger 68, 77, 127, 140
 Chemperek Dariusz 36, 63
 Chodyński Stanisław 20, 33
 Cholinus Maternus 171, 178, 182
 Christian III, król Danii i Norwegii 90
 Christina (Krystyna) od św. Michała 274, 343
 Chrzanowski Feliks 156
 Chrzanowski Ignacy 102
 Chrzanowski Tadeusz 245, 275
 Chuchrecki Walenty 274, 343
 Chybiński Adolf 248, 275
 Cieński Marcin 126
 Ciesielski Tomasz 279, 302, 345
 Ciesielski, sługa Radziwiłłów 231
 Cincinnatus Lucius Quinctius 235–236
 Ciotti vel Ciotto Giovanni Battista (Ioannes Baptista Ciottus) 145, 182
 Cochrane Lydia G. 68, 77
 Colines (Colinaeus) Simon de 177, 337
 Corbinellis Matthaeus de 66, 76, 77, 78, 335, 336
 Cornarius Janus 137, 139, 177
 Corneille Pierre 309, 313, 319
 Cratander Andrea (Andreas Cratandrus) 179
 Cropalio Andreas zob. Kolbe Andreas
 Cubrzyńska-Leonarczyk Maria 44, 63
 Cuddon John Anthony 146, 183
 Cyseron (Marcus Tullius Cicero) 127, 164, 177
 Cyrus II Wielki zw. Starszym 122
 Czechowicz Agnieszka 128, 140
 Czekańska-Jędrusik Anna 40
 Czubek Jan 102
- D**
 Daga-Górzyńska Iwona M. 36, 63
 Dachnowski Jan Karol 40, 45
 Dariusz I Wielki, król Persów 130
 Darowski Roman 152, 183
 David Michel-Antoine l'aîné 147, 183
 Dawid, król Izraela 79, 86, 88, 92, 94, 98, 99, 100
 Dąbkowski Przemysław 280, 282, 285, 286, 287–288, 289, 300
 Dembowski Olbrycht 225, 229
 Demetrius I Poliorketes, król macedoński 131
 Deptuchowa Ewa 19, 33
 Derej Błażej 245, 277
 Dezallier Antoine 326, 328
 Diderot Denis 147, 183, 315, 326, 327
 Diepenbeeck Abraham van 255
 Diogenes Laërtius 164, 165, 176, 181, 338
 Długosz Jan 134, 139–140
 Długosz Józef 164, 182
 Dolet Estienne (Stephanus Doletus) 181
 Domański Juliusz 67
 Dorohostajska Zofia z Radziwiłłów 224
 Dorohostajski Krzysztof 224
 Dorohostajski Władysław 224–225
 Doroszewski Witold 15, 33
 Drabik Lidia 15, 33
 Drewnowski Jerzy 67
 Drzewicki Maciej 46, 63
 Dubisz Stanisław 15, 33
 Ducis Jean-François 314
 Dulski Józef 160
 Dunin Janusz 9
 Durand Laurent 147, 182, 183
 Durand Sylvain 155
 Dürr-Durski Jan 155, 183
 Dynarski Kazimierz 21, 32
 Dziarski Janusz 152, 184
 Dziechcińska Hanna 126, 140, 245, 251, 276, 277
 Dzieniszewski Kazimierz 152, 184
- E**
 Eggers, księgarz 15
 Eichstadt Wawrzyniec (Laurentius) 38
 Elias, prorok 102, 254, 274, 275, 344
 Emiliusz Lucjusz (Lucius Aemilius Paulus Macedonicus) 187, 218
 Epifaniusz z Salaminy (Epiphanius, Epiphaneios), św. 137, 139
 Episcopus Nicolaus 177
 Episcopus Nicolaus jun. 164, 182
 Erazm z Rotterdamu (Desiderius Erasmus Roterodamus) 121, 125, 154, 164, 169, 178
 Estreicher Karol 155, 156, 183, 187, 188, 218

- Estreicher Stanisław 155, 183, 187, 218
 Eurypides 310
 Eustachiewicz Maria 156, 183
 Everaert Marten (Martinus Everartus) 37, 39, 55, 62, 334
 Eymeric Nicolas 110
 Ezechiel, prorok 91
 Ezpeleta Andrés Sánchez 256, 275
- F**
 Faber Basil (Basilius) 177, 179
 Faleński Felicjan 127
 Favorinus z Arelatum 113
 Favre Léopold 147, 183
 Filek Otto 256, 275
 Filip II Habsburg, król Hiszpanii 39, 41, 62, 333, 334
 Filip II Macedoński, król Macedonii 102
 Filip od Trójcy Świętej (Philippus a Sanctissima Trinitate) 254, 274, 275
 Filipkowski H(ieronim?) 287
 Flawiusz Honoriusz (Flavius Augustus Honorius), cesarz rzymski 154
 Forestier Georges 320, 327
 Fresne du Cange Charles du 147, 183
 Frisius (Phrysius) Gemma 41
 Fritsche Marcus 161, 177
 Froben (Frobenius) Hieronymus 177
 Frobenius Ioannes (Johann Froben) 178
 Froschauer Christoph der Ältere (Christophorus Froschoverus) 165, 181
 Frybes Stanisław 248, 275
 Frycz Karol 306
 Frycz Modrzewski Andrzej 101
 Fulke William (Gulielmus Fulco) 180
- G**
 Gajewski Franciszek 147
 Galle Cornelius 256
 Ganszyniec Ryszard 156, 183
 Garaldis Michael de 66, 76, 335, 336
 Garwoliński Tomasz 65, 67, 76, 77, 78
 Gaston Jean-Baptiste Bourbon, książę Orleanu 236
 Gaurico Luca (Lucas Gauricus) 37
 Gawatowic Jakub 171, 172
 Gawiński Jan 156, 157, 164, 183
 Gaza Teodor 158, 175
 Gądzki (Gąsowski) Aleksander 288
 Gąsiorowski Antoni 280, 300
 Gellius Aulus 113
 Gesner Conrad, Konrad (Conradus Gesnerus) 164, 181
 Gieysztor Aleksander 248, 250, 276
 Gil Czesław 248, 253, 276, 277
 Gilbert William 160
 Giraldi Lilio Gregorio (Lilius Gregorius Giraldus) 165–166, 178, 338
 Giunta Jacques (Iacobus) 76, 336
 Gładzowski Jacek 156, 157, 164, 183
 Głombiowski Karol 120, 140
 Gniazdowska Jadwiga 248, 276
 Godlewski Grzegorz 12
 Gołębiowski Łukasz 19
 Gomółka Mikołaj 98
 Gorzkowski Albert 149, 184
 Goska Anna, córka Kaspra 43
 Goski Kasper 36, 39, 40, 41, 43–44, 49, 50, 51, 53, 57, 59, 62, 63, 64, 333, 334, 335
 Górka Andrzej 103
 Górka Łukasz 82, 103
 Górka Stanisław 103
 Górski Karol 248, 250, 275, 276
 Grafton Anthony 68, 73, 74, 77, 127, 140
 Gran Henricus (Heinrich) 66
 Gratian, Gracjan (Franciscus, Johannes Gratianus) 23
 Gréger Edvard 279, 300
 Groicki Bartłomiej 81
 Gruchała Janusz S. 79, 82, 98, 99, 100, 126, 127, 140, 155, 184, 336
 Gryglewicz Feliks 20, 34
 Grzebień Ludwik 152, 183, 184
 Grzegorz, kopista 19
 Grzeszczuk Stanisław 293, 300
 Grześkowiak Radosław 230, 242
 Guiley Rosemary Ellen 106, 116
 Gwioździk Jolanta 132, 140, 251, 276
- H**
 Hahn Wiktor 189, 218, 219
 Hajdukiewicz Leszek 126
 Halévy Jacques Fromental 315
 Hałabuda Stanisław 305, 306, 327
 Hanusiewicz Mirosława 248, 277

- Harvey Gabriel 68, 77
 Havelock Eric A. 12
 Hédelin François zw. l'abbé d'Aubignac 313, 320, 322–323, 325, 328
 Heliasz zob. Eliasz
 Hélinand z (de) Froidmont (Helimandus, Helinandus Frigidimontis) 113
 Henryk III Walezy, król polski 129, 139
 Henschel G.A. Louis 147, 183
 Heraklit z Efezu 130, 131
 Herbot Ioannes 176
 Herbst Benedykt (Herbertus Neapolitanus) 171, 174, 182
 Hermes Trismegistos 41
 Hernas Czesław 248, 277
 Hertman, pokojowy Krzysztofa Radziwiłła 232
 Hertz Martin 113
 Hieron I, tyran Geli i Syrakuz 130
 Hieronim od św. Jacka 342
 Hieronim, św. 25, 332
 Hieronim z Pragi (Hieronymus Ioannes Silvanus de Praga) 332
 Hinrichs, księgarz 15
 Hińcza Marcin 162, 183
 Hipokrates 158
 Hipolitówna Magdalena 267, 273, 343
 Hoffmannowa Antonina 305, 306, 310, 312, 316, 324, 328, 329
 Horacy, Horacjusz (Quintus Horatius Flaccus) 88, 122–124, 149, 150, 153, 154, 312, 327, 337
 Hornowska Maria 245, 276
 Horodyski Bogdan 245, 276
 Hosius Carl 113
 Houston Keith 252, 276
 Hove Anton van 154
 Hube Romuald 279, 280, 300
 Hugo od św. Wiktora 92
 Humboldt von Wilhelm 326, 328
 Hunter Alfred 319, 327
 Hus Jan 89
 Husner Georg (Georgius) 66
 Iordanus de Quedlinburg zob. Husner Georg
 Isingrin (Insegrinus) Michael 176, 338
 Iullieron Antonius 255, 275
 Izajasz, prorok 114
 Izydor z Sewilli (Isidorus Hispalensis) 126
 Jagiellonowie, dynastia 46, 63
 Jakub Lubelczyk 79–81, 82–87, 88–98, 99, 100, 336–337
 Jan Ewangelista, św. 91, 109
 Jan od Jezusa (Juan a Iesu) 275, 343
 Jan od Krzyża (Juan de la Cruz), św. 255–256, 271, 274, 275, 344
 Jan z Kijan 293
 Janeczek Stanisław 315, 328
 Jankowski Edmund 248, 275
 Japola Józef 12, 254, 277
 Jarczykowa Mariola 9, 81, 221, 242, 243, 261, 341
 Jardine Lisa 68, 77
 Jarnuszkiewicz Anna 152, 184
 Jaroszewicz-Pieresaławcew Zoja 65, 67, 77
 Jaroszeńska Zofia 306
 Jaruch Wiktor 287
 Jastrzębska Sylwia 65, 77
 Jażdżewska Katarzyna 124
 Jędrzejowczyk Maciej 274, 344
 Jolanta Szabuńko 152, 184
 Józef, św. 274, 345
 Józefiak Roman M. 132, 140
 Juba II, król Namibii i Mauretanii 130
 Julian Krzyżanowski 248, 275
 Junkiert Maciej 326, 328
 Jurkiewicz Jan 132, 140
 Justice Jean de 104
 Justynian I Wielki (Flavius Petrus Sabbatius Iustinianus), cesarz bizantyjski 66
 Kaczor-Scheitler Katarzyna 248, 276
 Kaligula (Caius Iulius Caesar Germanicus Caligula) 121
 Kalinowski Stanisław 109, 116
 Ifikrates 124
 Ines Albert 155, 157–158, 184

- Kalwin Jan 80, 178
 Kamánin Ľvan Mihajlovič (Іван Михайлович Каманін) 283–284, 300–301
 Kanigowski Kazimierz 288
 Karłowicz Jan 148, 184
 Karmanowski Olbrycht 225, 229, 230, 242
 Karnkowski Stanisław 88
 Karpiński Adam 137, 140, 245, 276
 Karpluk Maria 84, 99, 137, 140
 Karwasiński Bohdan 152, 184
 Katylna Lucjusz Sergiusz (Lucius Sergius Catilina) 177
 Kawecka-Gryczowa Alodia 40, 79, 81, 99, 151, 183
 Keller Felix 21, 32
 Kętrzyński Wojciech 20, 33
 Klaudian (Claudius Claudianus) 153
 Kleist von Heinrich 324
 Klemensiewicz Zenon 293, 300
 Knapki Grzegorz, Knapiusz (Gregorius Cnapius) 144, 148, 183
 Książnin Franciszek Dionizy 8, 156
 Koberger Anton (Antonius) 66
 Kobyliński Antoni 288
 Kochan Anna 101, 102, 104, 108, 115, 116, 117, 126
 Kochanowski Jan 80, 87–88, 98, 99, 100, 150, 250, 262, 342
 Kochlewska Dorota z Madaleńskich 222
 Kochlewski Piotr 221–224, 225–229, 230–234, 235, 236–241, 242–243, 341
 Kochowski Wespazjan 156, 157, 183
 Kocowski Bronisław 40
 Kolbe Andreas (Andreas Cropalio) 179
 Kołacz Jakub 152, 184
 Komeński (Komenský) Jan Ámos 127
 Komorowska Magdalena 252, 276
 Kopera Feliks 245, 276
 Kopernik Mikołaj 65, 66, 67, 68, 72–75, 77–78, 160, 183, 335
 Kopiczko Andrzej 67
 Kopystyński Wincenty 306, 308, 309, 327, 328, 329
 Kormanowa Żanna 83
 Korolko Mirosław 149, 184
 Kostkiewiczowa Teresa 9, 38
 Koszutski Stanisław 119, 122, 124, 128, 129, 130, 132, 134, 139, 337
 Kotula Adam 325, 328
 Kotula Rudolf 40
 Kotuńscy, rodzina 289
 Kowalska Halina 80
 Krasowski Jakub 288
 Krauze-Karpińska Joanna 245, 276
 Krawczyk Antoni 132, 140
 Krawczyk Iwona 21
 Krezus, Krojsos, ostatni król Lidii 122
 Krońska Irena 165, 181
 Kryński Adam Antoni 148, 184
 Krzyszkowski Stanisław 231
 Krzyżaniak Barbara 248, 276
 Ksystus od św. Cypriana 274, 344
 Kukulski Leszek 156, 182
 Kuraskiewicz Władysław 15, 33
 Kurek Jalu 127
 Kurosz Stanisław 222, 225
 Kutrzeba Stanisław 279, 301
 Kwilecki Andrzej 316, 327

L
 La Véprie Jean de 154
 Lam Andrzej 122, 312, 327
 Laskauer Piotr 245, 275
 Lasocińska Estera 128, 140
 Lausberg Heinrich 149, 184
 Le Breton André François 147, 183
 Legouvé Ernest 316, 317, 318, 327
 Lehner Julia 89
 Leńczuk Mariusz 7, 15, 17, 33, 34, 331
 Leovitz Cyprian von (Cyprianus Leovittius) 37
 Lepszy Leonard 245, 276
 Lessing Gotthold Ephraim 324
 Leszczyński Bolesław 306
 Leśniak Kazimierz 165, 181
 Lew Agnieszka Paulina 160, 185
 Lewicka-Kamińska Anna 89, 99
 Librowski Stanisław 20, 33
 Licinius, Licyniusz (Flavius Galerius Valerius Licinianus Licinius), cesarz rzymski 102

- Lindanus Wilhelmus Damasi (Willem Damasoon van der Lindt/Linden) 168, 169, 178
- Linde Samuel Bogumił 147, 294, 295, 301
- Lipsius Justus, Lipsjusz (Joost Lips; Josse Lips) 154, 163, 337
- Lombardo Pietro (Petrus Lombardus) 23, 66, 67, 104, 126
- Lorich (Lorichius) Reinhard 119, 120–121, 122–124, 125, 128, 129, 131, 132–135, 136, 139, 141, 337
- Lotter Michael 89
- Lubowski E., drukarz 148, 184
- Ludwik XIII zw. Sprawiedliwym, król Francji i Nawarry 319, 324
- Ludwik XIV, król Francji i Nawarry 313, 319, 321, 324
- Lukan (Marcus Annaeus Lucanus) 238
- Luter Marcin 89, 90, 109, 110, 111, 178
- Lūžys Sigitas 137
- Lyra Francisco (Franciscus) de 157, 182
- Lyszczyna Jacek 132, 140
- Ł**opaciński Hieronim 18
- Łopatecki Karol 284, 301
- Łoś Jan 15, 18, 19, 20, 33, 102
- Łoziński Władysław 279, 300
- Łukasz Ewangelista, św. 21
- Łukasz z Dobrzelina 24
- Łukaszyk Romuald 20, 34
- M**achynia Mariusz 284, 301
- Maciejewski Tadeusz 245, 275
- Maciejowski Wacław Aleksander 15, 19–20, 33
- Maciuszko Janusz T. 80
- Maerlant Jacob van 106
- Magini Giovanni (Ioannes Antonius Magnus) 37
- Magon III, król Kartaginy 130
- Majewski Paweł 12
- Majewski Wiesław 156
- Makowski Tomasz 247, 277
- Maksymilian I Habsburg, cesarz rzymski 21
- Malanowska Aniela 152, 184
- Malicki Jan 132, 140
- Malicki Marian 172, 182
- Manuzio Aldo (Aldus Manutius) 125, 176, 177
- Manuzio Aldo (Aldus Manutius) jun. 177
- Manuzio Paolo (Paulus Manutius) 177
- Mańkowski Jerzy 150, 182
- Marchocka Marianna zob. Teresa od Jezusa Marchocka
- Marcinkowska Małgorzata 9
- Marcjalis (Marcus Valerius Martialis) 155
- Marek Aureliusz (Marcus Annius Aurelius Verus), cesarz rzymski 130
- Marek Ewangelista, św. 21
- Markiewicz Henryk 147, 184
- Marmokowicz Elias 235, 241
- Martin Roxane 305, 328
- Martyn John R.C. 155, 181
- Marx C. William 104, 116
- Mascarellus Montorius 66, 76, 77, 78, 335, 336
- Maslej Dorota 17, 23, 33
- Mateusz Ewangelista, św. 114
- Matwijów Maciej 9
- Mayenowa Maria Renata 148, 184
- Mazurkowska Bożena 8, 9, 13
- Mączyński Jan 83
- Meier Georg (Georgius Maior) 89–90, 96–97, 98, 99, 100, 337
- Mejor Mieczysław 258, 276
- Melanchton Filip (właśc. Philipp Schwartzerd) 80, 89
- Meller Katarzyna 81, 83, 86, 88, 90, 94, 98, 99
- Michalik Jan 305, 306, 327
- Michałowska Teresa 150, 184
- Miechkowska Halina 44, 63
- Mika Tomasz 17, 33
- Mikołajko Zbigniew 245, 248, 261, 277
- Mikulska Patrycja 92, 99
- Minasowicz Józef Epifani 156
- Mirski Hrehory (Grzegorz) 225
- Modrzejewska Helena 317, 322
- Moletto Giovanni 37
- Molier, właśc. Jean-Baptiste Poquelin 319
- Molther Menrad 179

- Monfort Sylvia 322
 Moniuszko Adam 280, 301
 Montanus Ioannes 177
 Morawski Kalikst 127
 Moretus Johann, Jean (Ioannes) 180
 Morhart Ulrich (Huldenrichus Morhartus) 39, 62, 333, 334–335
 Morsztyn Jan Andrzej 156, 182
 Moylin de Chambray Ioannes 76, 336
 Müller Johann (Ioannes de Monteregio, Regiomontanus) 37
 Muszyński Michał 20, 24, 33

N
 Naborowski Daniel 155, 157, 183, 225, 230, 234, 341
 Natanson Wojciech 325, 328
 Nehring Władysław 20, 33
 Neuber Ulrich (Ulricus Neuberus) 177
 Neyra Andrea Vanina 36, 63
 Nider Johannes 110
 Niedźwiedzki Władysław 148, 184
 Nodianus Gerhard z Arnheim (Gerardus Nodianus Arnhemensis) 41
 Norwich John Julius 163, 184
 Nowakowski Franciszek 156
 Nowicka-Jeżowa Alina 156, 183, 248, 277
 Nowicka-Struska Anna 36, 63, 245, 248, 254, 256, 257, 258, 259, 261, 277, 278, 342
 Nykiel Beata K. 284, 301

O
 Obłąk Jan 77
 Oborski Marcin 225, 230
 Obrembski Andrzej 143, 144, 151–153, 158–175, 185–186, 337–338
 Ociecek Renarda 8
 Oczko Piotr 106, 115
 Og, leg. król Baszanu 91–92
 Okszy z zob. Rej Mikołaj
 Olelkowicz Słucki Aleksander Jurijewicz 135, 140
 Olelkowicz Słucki Jerzy (Jurij) Jurijewicz 135, 140
 Olelkowicz Słucki Siemion (Symeon) Jurijewicz III 128, 135, 140
 Olgiert Giedyminowicz, wielki książę litewski 135, 140
 Olma Marceli 9, 258, 277
 Olson David R. 12
 Olszewski Witold 165, 181
 Ong Walter Jackson 12, 254, 277
 Oporin Jan (Ioannes Oporinus; Johannes Herbster, Herbst) 178, 338
 Orańska Józefa 245, 277
 Orgelbrand Samuel 147
 Origanus David, zob. Tost David
 Oronce Fine (Fineus Oronteus) 160, 161, 177, 337
 Orszak Grzegorz 81
 Osiński Ludwik 313–314, 328
 Osmolski Tomasz 255
 Osterberger Jerzy 134, 140
 Oszczęda Aleksandra 119, 141, 337
 Otczykowa Zofia 188, 218
 Otwinowska Barbara 150, 184
 Owen John (Ioannes Owenus, Audoenus) 143, 154, 155–158, 159–165, 166–167, 168–170, 172, 173, 174, 175, 176–181, 182, 183, 184, 337–338
 Owidiusz (Publius Ovidius Naso) 153, 154
 Ozeasz, Hozeasz, prorok 83

P
 Padziński Andrzej 252, 277
 Pajda Zbigniew 23, 33
 Pakosz Piotr 224
 Pakosz Sebastian 225
 Pakosz Sebastian mł. 224
 Pampowski Ambroży 46, 63
 Parcus Iacobus 178, 338
 Partyka Joanna 36, 63, 143, 245, 277
 Pasek Jan Chryzostom 292
 Paweł z Tarsu, św. 22
 Pawlak Wiesław 126, 128, 140
 Pawlikowski Michał 280, 281, 301
 Pelc Janusz 84, 99, 151, 184
 Perrault Charles 326, 328
 Petit Jean 124
 Petrarca Francesco 127
 Petrucci Frederico (Fredericus Petrucius) 66, 67
 Pierre (Petrus) de la Rovièrè 176
 Pflaum Jakub 37

- Pidłypczak-Majerowicz Maria 40
 Piechnik zob. Piotr Apostoł
 Piechnik Ludwik 152, 184
 Piechota Marek 8
 Piechowiak-Topolska Maria Barbara 132, 140
 Piekarski Kazimierz 40, 280, 301
 Pietro Giacomo 147, 184
 Pindar (Pindaros) 149, 150
 Piotr Apostoł, św. 23, 24, 28, 331
 Piotr Kanizjusz (właśc. Pieter de Hondt), św. 170, 172, 173, 174, 179–180, 338
 Piotr z Kościana 23, 24
 Piotrkowczyk Andrzej 260, 275
 Pióro Mikołaj 231
 Pirożyński Jan 40
 Pisarkowa Krystyna 84, 99
 Piskała Magdalena 156, 157–158, 184
 Pitati Pietro (Petrus Pitatus) 37
 Piwocki Ksawery 261
 Plantin Christophe (Christophorus Plantinus) 176, 177, 180, 181, 338
 Plater Tadeusz 156
 Platon 121, 133, 134
 Pliniusz Młodszy (Caius Plinius Secundus zw. Minor) 126, 154
 Pliniusz Starszy (Caius Plinius Secundus zw. Maior) 126
 Pludra-Żuk Paulina 160, 185
 Plutarch z Cheronei (Plutarchos) 122, 124, 134, 154
 Pobiedzińska Ewa 291
 Pokirski Jan 225
 Pontyk (Ponticus) 160, 177
 Popławska Halina 248, 277
 Poskuta-Włodek Diana 305–306, 307, 328
 Possevino Antonio (Antonius Possevinus) 145, 182
 Potkowski Edward 245, 277
 Poźniak Piotr 82, 86, 88, 98, 99
 Pradon Nicolas 310
 Prejs Marek 156, 183
 Przecławski Andrzej 225
 Przybylski Janusz 326, 327
 Przyppkowski Aleksander 225, 229
 Przyppkowski Samuel 230
 Ptolomeusz (Claudius Ptolemaeus) 41
 Publicola Publius Valerius 235
Quentels Johann (Ioannes Quentel) 179, 180, 338
Racine Jean 306, 309, 310, 313, 315, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329
 Radoszowski Jan 225
 Radziszewska Julia 137, 138–139
 Radziwiłł Bogusław 224, 225, 229, 231
 Radziwiłł Janusz 224
 Radziwiłł Janusz mł. 224, 225, 229, 230, 231, 232
 Radziwiłł Krzysztof 221–235, 236–237, 239, 241, 242, 243, 341
 Radziwiłłowa Anna z Kisków 223–224, 227, 230, 341
 Radziwiłłowie, rodzina 221, 222, 223, 224, 229, 230, 232, 242
 Radziwiłłówna Elżbieta Eleonora 224
 Radziwiłłówna Katarzyna 224, 225
 Radziwiłłówna Zofia Agnieszka 224
 Rafał Kalinowski, św. 257, 276
 Raftery Margaret M. 106, 116
 Rakoczy Marta 12
 Rasyn zob. Racine Jean
 Ravasi Gianfranco 92, 99
 Regiomontanus Johannes zob. Müller Johann
 Rej Mikołaj 79, 80, 81, 82, 83–84, 86, 99, 101, 102, 103, 106, 108, 116, 126
 Remerowa Krystyna 127
 Richelieu Armand-Jean du Plessis de 322, 328
 Richter Marcella 157, 183
 Rietz Henryk 67, 76
 Rodríguez Gerardo Fabian 36, 63
 Rogalius Tomasz 37
 Roizjusz Piotr (właśc. Pedro Ruiz de Moros) 154
 Rojszczak-Robińska Dorota 17, 33
 Romanowski Andrzej 133, 140
 Rostropowicz Joanna 288

- Rot Adamus 66
 Rotundus Mieleski Augustyn 120, 137
 Rozanow Zofia 248, 253, 261, 277
 Rusiecki Mieczysław 174, 184
 Russel Jeffrey Burton 105, 110, 116
 Ruszała Andrzej 248, 276
 Ryba Renata 8, 261
 Rybus Henryk 46, 63
 Rychter Józef 306
 Rynman Johann (Ioannes) 66
 Rypson Piotr 251, 277
 Rysiński Salomon 229
 Rzepka Wojciech Ryszard 15, 33, 102, 116

S
 Sabellico Marco Antonio (Marcus Antonius Sabellicus) 164, 182
 Sadowski Kasper 225
 Safarewicz Jan 137
 Salomon, król Izraela 111
 Salustiusz (Gaius Sallustius Crispus) 177
 Sambucus Ioannes (János Zsámboky) 176
 Sandeo Felino Maria (Felinus Sandeus) 66
 Sanewska Iwona 65, 77
 Sapała Patryk 247, 277
 Sarbiewski Maciej Kazimierz 149–151, 156, 157–158, 182, 184
 Sarnowska-Temierusz Elżbieta 150, 182, 184
 Sassoferrato Bartolo da 104, 105, 116
 Saul, król Izraela 90
 Sawicka Stanisława 261
 Scaliger Julius Caesar 150, 182
 Scharfenberger Stanisław 44, 62
 Scherer Jacques 324
 Schiller Fryderyk 315, 324
 Schlegel von Karl Wilhelm Friedrich 324, 326, 328
 Schürer Matthias 132
 Scinzenzeler Ulrich (Enricus, Uldericus) 66
 Scribe Eugène 316, 317, 318, 327
 Scypion Afrykański Starszy (Publius Cornelius Scipio Africanus Maior) 130, 236
 Sekstus Tarkwiniusz (Sextus Tarquinius) 235
 Seneka Młodszy (Lucius Annaeus Seneca Minor) 127, 153, 154, 158
 Sennacheryb (właśc. Sin-ahhe-eriba), władca asyryjski 113
 Sękowski Jan 137
 Sherman William H. 68, 77
 Shoemaker Karl 105, 116
 Siber Adam (Adamus Siberius Adamus) 179
 Siedlecki Jan 280
 Siemieńska Ewa 245, 276
 Sienkiewicz, sługa Radziwiłłów 225
 Siess-Krzyszkowski Stanisław 188, 218
 Siła-Nowicki Karol 291
 Simo Niccolò (Nicolaus Simus) 37, 39, 48, 54, 62, 332, 333
 Sipayłło Maria 40, 152, 184
 Sitkowa Anna 8, 9, 81, 132, 140
 Skalska-Zlat Marta 9
 Skarga Piotr 8
 Skimina Stanisław 149, 182
 Skrobowicz Krzysztof 225, 232
 Skrzypek Marian 315, 328
 Slight William W.E. 41, 63, 72, 77
 Sławiński Janusz 38, 63, 146, 184, 248, 277, 309
 Smyrak Bernard 256, 275
 Sobieski Jakub 163, 182
 Sobol Elżbieta 15, 33, 147, 184
 Sokolski Jacek 126
 Sokołowski Tomasz 288
 Sokołowski Wojciech 222, 241
 Sokół Wojciech 65, 77
 Sonius Michel (Michael) 180
 Sosnowski Jan 225
 Sosnowski Roman 245, 277
 Spartakus 194
 Stachowiak Lech 21, 32
 Stachowicz Agnieszka 149, 182
 Stadius Johannes (Ioannes) 37, 39, 41, 49, 50, 53, 56, 57, 59, 62, 333, 334, 335
 Staël Holstein Anne-Louise Germaine Necker de zw. Madame de Staël 324
 Staff Leopold 326

- Stanisław ze Stolca 245, 275
 Stankar Franciszek (Francesco Stancaro) 83
 Stapleton Thomas 174, 181
 Starościc Anna 315, 328
 Steckiewicz Adam 229
 Steczowicz Romana 248, 275
 Stefan od św. Teresy 273, 342
 Stelcel Ignacy 20, 34
 Stendhal (właśc. Marie-Henri Beyle) 325, 328
 Stepan Kamil 306, 327
 Stilpon z Megary 131, 132
 Stoddard Roger 68, 77
 Stöffler Johann (Ioannes Stoeplerus) 39, 52, 55, 58, 59, 61, 62, 333, 334, 335
 Stomór-Lesiecka Kaja 218
 Strykowski Maciej 119, 120, 128–135, 137–142, 337
 Strzyżewski Wojciech 132, 140
 Suchodolski Bogdan 127
 Sułkowski Zygmunt 20, 34
 Sutton Dana F. 155, 184
 Swołyński Jan 225
 Szarffenberger Marek 119, 139, 337
 Szekspir (Shakespeare) William 313, 314, 324, 325, 327, 328
 Szelachowska-Winiarzowa Ludwika 19, 33
 Szmydtowa Zofia 187, 218
 Szolc Hipolit 245, 277
 Sztokowski Andrzej 230
 Szturc Włodzimierz 106, 115
 Szybowska Urszula 40, 63
 Szymański Józef 252, 258
- Ściebora Maria 137
 Śliż Natalia 231, 241
 Świętochowski Paweł 288
 Świkowska Natalia 65, 77
- T**arganus Alexander 66
 Targowski Adam 289
 Targowski Marcin 289
 Tarkwiniusz Pyszny (Lucius Tarquinius Superbus), ostatni król rzymski 235
- Taylor Scott Lynn 105, 116
 Tazbir Janusz 290, 300
 Teodor Manliusz (Flavius Manlius Theodorus) 154
 Teofrast z Eresos (Theophrastos) 158, 175
 Teresa Barbara od Najświętszego Sakramentu (właśc. Barbara z Kretkowskich Zadzikowa) 248, 256, 257, 275, 277
 Teresa od (Pana) Jezusa zob. Teresa z Avili
 Teresa od Jezusa Marchocka (właśc. Marianna Marchocka) 248, 276
 Teresa z Avili (właśc. Teresa Sánchez de Cepeda y Ahumada), św. 248, 259–260, 265, 267, 274, 275, 276, 342, 343, 344
 Tersagus Ambrosius 66
 Tesauro Emanuele 312, 327
 Theramo Jacopo da 104
 Tito Tarquinio 235
 Tomala Józef 279, 301
 Tomasz z Akwinu (Thomas de Aquino), św. 23, 332
 Torquemada Juan de (Ioannes Turrecremata) 66, 67
 Tost David (David Origanus) 37
 Trembecki Jakub Teodor 245, 276
 Trithemius Johannes 111
 Trzeciecki Andrzej mł. 81–82, 89, 99, 100, 103
 Turkowski Fabian 156
 Tuszyńska Agata 310, 328
 Twardowski Samuel 187, 218
 Twardzik Wacław 15, 19, 21, 32, 33
 Tyberiusz (Tiberius Claudius Nero), cesarz rzymski 129, 130
 Tylus Piotr 245, 277
 Tyszkiewicz Stanisław 225
- U**baldis Baldus de 66
 Ulewicz Tadeusz 80
 Unger Józef 306
 Urain Stanisław 287
 Urbaitytė Rita 137
 Urban z Warty 245, 277

- Urbańczyk Stanisław 16, 33
 Uriendt Maximilien de 154

V
 Vaenius Otto (Otto van Veen) 122, 312, 327
 Valerius Cornelius (właśc. Cornelis, Kornelis Wouters, Waltheri vel Gualtheri) 167, 168, 180–181
 Valgrisi Vincenzo (Vincentius Valgrisius) 39, 62, 333, 334, 335
 Valla Lorenzo 167, 179, 181
 Venuti Filippo 147, 184
 Vincenz Andrzej 172, 182
 Virdung de Hasfurt Johannes (Ioannes Virdungus) 37
 Vitauskienė Irena 137
 Vögelin Ernst (Ernestus Voegelinus) 171, 179, 182
 Voltaire (właśc. François-Marie Arouet) 309, 314

W
 Wagner Arkadiusz 148, 185
 Walczak Wojciech 284, 301
 Walecki Wacław 188, 218
 Waleriusz Maksymus (Valerius Maximus) 131, 132
 Walicki Michał 261
 Wanat Benignus Józef 246, 257, 277
 Wąsik Andrzej 25
 Weinberg Joanna 74, 77
 Wencka Urszula 145
 Wereszczyński Józef 132, 140
 Wergiliusz (Publius Vergilius Maro) 127, 154
 Weyer Johann (Johannes Wier; Ioannes Wierus; Priscinarius) 111
 Wiencek Izabela zob. Wiencek-Sielska Izabela
 Wiencek-Sielska Izabela 143, 161, 185, 337
 Wierix, rodzina 256
 Wiesiołowski Jacek 46, 63
 Wietor Hieronim 86
 Więckowska Helena 245, 275
 Wilczek Stanisław 230
 Wilczewska Krystyna 148, 184
 Wincenty z Beauvais 109, 126
 Winckelmann Johann Joachim 324, 326, 328
 Winter Robert 137
 Wirzbięta Maciej 79–80, 81, 83, 90, 98, 99, 129, 139, 336–337
 Wiślocki Władysław 20, 34, 40
 Wisner Henryk 137
 Wiszniewski Michał 188, 189, 190, 218, 219
 Wiszowaty Maciej 288
 Witko Krzysztof 109, 116
 Witzel Georg 154
 Władysław IV Waza, król polski 280, 301
 Włodarski Maciej 15, 33
 Włodzimierz Olgierdowicz, książę kijowski, kopylski i słucki 135, 140
 Wodecki Wiesław 137
 Wojciech, filozof zob. Albert Wielki
 Wojciechowska Zofia 280, 301
 Wojtkowiak Zbysław 132, 133, 137, 140, 141
 Wojtkowski Julian 74, 76, 77
 Wolska Barbara 294–295
 Wolska Bronisława 306
 Woronczak Jerzy 22, 34
 Woronczakowa Lucyna 148, 184
 Wójcik Rafał 7, 35, 43, 44, 63, 64, 332
 Wróbel Walenty 86
 Wujek Jakub 88, 114
 Wydra Wiesław 15, 22, 33, 34, 43, 44, 63, 102, 116
 Wyszyński Grzegorz 288
 Wyszyński Szymon 288

Z
 Zacherlanka Anna Petronela zob. Cecylia Teresa od Ofiarowania N.M.P.
 Zadzikowa Barbara z Kretkowskich zob. Teresa Barbara od Najświętszego Sakramentu
 Załuski Józef Andrzej 156
 Zamoyska Zofia z Czartoryskich 316, 327
 Zapata y Cisneros Antonio (Antonius Zapata) 157, 182
 Zapolska Gabriela 316
 Zathey Jerzy 67
 Zawadzka Irena 126

- Zawadzki Tadeusz 126
Zbiciak Józef 20, 34
Zdanowicz Zygmunt 152, 184
Zdzitowiecka-Jasieńska Halina 245, 276
Zenowicz Abram 225
Zygmunt III Waza, król polski 236, 237,
238, 240, 241, 243, 280, 301, 341–342
Żębikowska-Migoń Anna 9
Żdżarowski Jan 39, 40, 43, 44, 45, 47, 52,
55, 58, 62, 63, 64, 333, 334
Żegocki (Zegocki) Tomasz 291–292
Żeleński-Boy Tadeusz 306
Żeromska-Ciesielska Monika 279, 302,
345
Żółkiewska Regina z Herburtów 172,
190
Żółkiewski Stanisław 187, 188, 189, 190,
191, 192, 194, 197, 198–219, 338–341
Žurba Oleg ĭvanovič (Олег Иванович
Журба) 283, 301

Indeks osobowy opracowała
Bożena Mazurkova

Redaktor Magdalena Kopec'
Projektant okładki Emilia Dajnowicz
Redaktor techniczny Małgorzata Pleśniar
Łamanie Alicja Załęcka

Copyright © 2019 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336
ISBN 978-83-226-3538-4
(wersja drukowana)
E-ISBN 978-83-226-3539-1
(wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Ark. druk. 22,5. Ark. wyd. 26,5.
Papier Alto 80 g/m², vol. 1.5.
Cena 79,90 zł (w tym VAT)

Druk i oprawa: Volumina.pl Daniel Krzanowski
ul. Księcia Witolda 7–9, 71-063 Szczecin

[Kup książkę](#)